

ETKİNLİK 1: Metinde Duygu

Aşağıdaki metinlerdeki kahramanların hangi duyguları yaşadığı söylenebilir?

1.

Bilim insanları Antarktika'da yaşayan penguenlerin tüylerinin üzerinin neden buz tutmadığını araştırdı. Araştırmacılar penguenlerin tüylerini taramalı elektron mikroskobunda inceleyerek tüylerin hangi özelliklerinin bunu sağladığını belirlediler. Penguenlerin tüylerinde havayı hapseden çok küçük gözenekler var. Ayrıca penguenler kuyruk kısımlarından salgılanan özel bir sıvıyı tüylerine sürüyorlar. Araştırmacılar bu gözeneklerin ve sıvının penguenlerin tüylerini su geçirmez hale getirdiğini ve böylece tüylerin buz tutmadığını söylüyor. Gelecekte penguenlerin bu özelliklerinin buz tutmayan uçak kanatlarının geliştirilmesine katkıda bulunabileceği belirtiliyor.

Coşku

Kabullenmişlik

Güven

Hayranlık

2.

İlbay Kağan çadırının önünde konan tahtına kurulmuş, obasının beylerini tahtın iki tarafına serdirdiği postların üzerine oturmuş. Göz alabildiğince yeşillik olan alanda sırma boylu, kamer yüzlü yiğitler dizilmiş. Hepsi bir bir Kağan'ın önüne diz vurup selam vermişler. Kaan obasının böyle şen böyle bolluk bereket içinde olduğunu görünce göğsü kabarmış. Civar obaların beylerinin övgü dolu sözleri Kağan'ın bu duygusunu bir kat daha arttırmış. Yiğitler güreşe tutuşmasıyla tüm olayı bir coşku kaplamış.

Pişmanlık

Şaşkınlık

Beklenti

Gurur

ETKİNLİK 2: Metinde Karakter

Deliler Osmanlı ordusunda görevli bir askeri birliğin ismidir. Başlarda bilgi toplamak için kullanılan bu birliğe "Deliller" adı verilirken zaman içinde düşmana saldırları korku sebebiyle Deliler olarak isimleri değişmiştir. Ellerinde yalnızca kılıç bulunduran, çoğu zaman kalkan kullanmayan bu savaşçılar düşmanın üzerine tereddüt etmeden giderlerdi. Düşmanın sayısı ve sahip oldukları silahlar onlar için çok önemli değildi. Bu özellikleri ile de yalnızca Osmanlı ordusunda değil tüm dünyada tanınan bir birlik olmuşlardı.

korkusuzluk

dikkatlilik

sabırlık

dürüstlük

ETKİNLİK 3: Anlatım Biçimleri

Lynx cinsinde yer alan, orta büyüklükteki etçil ve yabani hayvan türlerine vaşak denir. Vaşaklar da aynı kediler gibi kedigiller ailesinde yer alır. Açık kahverengi postlarının üzerinde siyah benekler bulunur. Yetişkin olanlarının kütlesi 10 kg-30 kg arasında değişir. Kulakları sivridir ve üzerinde siyah püsküller bulunur. Kuyrukları kısa olup uçları siyahtır. Kalın bir kürke sahiptirler. Güçlü bacaklara sahiptirler. Bu nedenle ağaçlara tırmanabilir ve kayalık alanlarda kolayca sıçrayabilirler. Kürklü, büyük patileri ve uzun bacakları derin karda kolayca yürüyebilmelerini sağlar.

Bu metinden yola çıkarak delilerin hangi özelliklere sahip olduğu söylenebilir?

Açıklama

Öyküleme

Betimleme

Tartışma

ETKİNLİK 3: Anlatım Biçimleri

Seramikçilik seramik hamurundan kaplar, heykeller ve başka nesnelere yapma sanatıdır. En yaygın kullanılan seramik nesnelere arasında tabak, kase, testi, bardak, fincan gibi mutfak eşyalarını; kolye, küpe, bileklik gibi takıları; anahtarlık gibi aksesuarları ve duvar süsü, çerçeve, kül tablası, vazo, saksı, mumluk gibi çeşitli iç dekorasyon ürünlerini sayabiliriz. Seramik sanatı ile uğraşmak belli bir beceri ve bol çalışma gerektirdiği için bu sanatta ustalaşmak için uzun yıllar boyunca bir çaba göstermek gerekir.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

Tanımlama	☐	Karşılaştırma	☐	Örneklendirme	☐	Benzetme	☒

ETKİNLİK 4: Anlatıcı Türleri

Aşağıdaki metinlerde uygun alana birinci kişi ağzından anlatım yapılanlara "1", üçüncü kişi ağzından anlatım yapılanlara "3" yazınız.

- 1 Dalgın dalgın etrafı izlerken önüne kağıt bir uçak düştü. Uçağı kimin attığını görmek için etrafa bakma gereği duymadım. Nasıl olsa atan kimse almak için gelecekti. Beş on saniyelik bir bekleyişten sonra kömür gözlü, oldukça yuvarlak yüzlü bir çocuk uçağı almak için karşımda dikiliyordu. Uçağı gülümseyerek çocuğa uzattım.
- 3 Huzur evinin girişindeki bankta oturan ihtiyar kadına bakıcısı bir fincan çay getirdi. Kadın dikkatli hareketlerle fincanı aldı fakat eli öylesine titriyordu ki çayı dökceğini anlayınca fincanı kenara bıraktı. Yaşlı kadının bu halini gören bakıcı hemen bir sandalye çekip kadının yanına oturdu ve fincanı alıp kadının ağzına doğru uzattı. Yaşlı kadın bu davranış karşısında oldukça mutlu olmuştu.
- 1 Gökyüzüne uzunca bir süre baktı. Bulutların hareket etmesi çok ilgisini çekmişti. Bulutlar hareket ettikçe şekilden şekle giriyordu. Oldukça büyük koyu gri bir bulutu göstererek "Abi bak aynı annemin anlattığı masaldaki dağa benziyor." dedi. Çocukların belki de en güzel özellikleri bu hayal güçleriydi. Bir şey söylemeden saçını okşadım. Sonra birlikte çimlere uzanıp bulutları seyretmeye devam ettik.

ETKİNLİK 5: Hikâye Unsurları

Uzun Ali baltasını omzuna alıp yamaca tırmanmaya başladı. Kesimine izin verilen kurumuş ve yaşlı ağaçlardan bir tanesini daha bugün devirecek arından da dallarını ayıracaktı. Bahar ve yaz aylarında bu işi yapmak kolay sayılırdı ama kış aylarında gerçekten çok zordu. Çocukluğundan beri kesim işi yapıyor olsa da Anadolu'nun bu köyünde kışlar oldukça sert geçiyordu ve bu soğuk hava işini yaparken karşılaştığı en büyük engeldi. Ellerinin üzeri çatlıyor bazen parmaklarını hissedemez hale geliyordu. Gençliğinde bu zorluklar yüzünden başka işlerde çalışmayı da denemişti aslında. Fakat birilerinin kendisine sürekli emirler vermesi, yaptığı her işin ince ince denetlenmesi hoşuna gitmemişti. Ormanda en azından kendisine ne yapması gerektiğini söyleyen, talimatlar veren birileri yoktu.

Bu metnin hikâye unsurları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

1.	Metnin kahramanı fiziki zorlukları özgürlüğünün kısıtlanmasına tercih etmiştir.	☐
2.	Kahramanın yaptığı iş mevsim koşullarından etkilenmektedir.	☐
3.	Metinde bahsedilen işi yapan herkes benzer zorluklar ile karşılaşmaktadır.	☒
4.	Kahraman metindeki olayın geçtiği yerin iklim özelliklerinden memnun değildir.	☐